

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **B.N.**

skazanej za czyn z art. 193 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 31 marca 2026 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 26 sierpnia 2025 r., sygn. akt IV Ka 11/25,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 22 października 2024 r., sygn. akt II K 9/24,

p o s t a n o w i ł:

- 1. na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 1 k.p.k., art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 2 k.p.k. pozostawić kasację bez rozpoznania;**
- 2. kosztami procesu za postępowanie kasacyjne obciążyć skazaną B.N., w tym zasądzić od niej na rzecz oskarżycielki posiłkowej E.N. kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z dnia 22 października 2024 r., sygn. akt II K 9/24, uznał B.N. za winną czynu z art. 193 § 1 k.k., za który wymierzył jej karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 30 zł. Nadto orzekł od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej E.N. kwotę 1000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz obciążył ją kosztami procesu.

Sąd Okręgowy w Gliwicach po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonej i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2025 r., sygn. akt VI Ka 11/25, zaskarżony wyrok zmienił co do okresu popełnienia przypisanego oskarżonej przestępstwa, co do wymierzonej oskarżonej kary, liczbę stawek dziennych kary grzywny podwyższając do 250 oraz co do zadośćuczynienia, podwyższając je do kwoty 4000 zł. W pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy i obciążył oskarżoną kosztami procesu za postępowanie odwoławcze.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca aktualnie skazanej, adw. M.R., zarzucając:

„I. naruszenie art. 439 § 1 pkt 6 k.p.k. polegające na tym, że uzasadnienie orzeczenia nie zostało podpisane przez Sędziego, który je wydał. Uznać bowiem należy, że podpis składu orzekającego jest potwierdzeniem zgodności rozstrzygnięcia z wolą i wiedzą osób podpisujących oraz gwarancją autentyczności orzeczenia;

II. rażące naruszenie prawa materialnego, a to art. 193 § 1 k.k. poprzez błędną wykładnię wskazanych przepisów i uznanie, że stosunek prawny opisany w wyjaśnieniach skazanej nie odpowiadał treści umowy najmu oraz uznanie, że skazana B.N. nie posiadała uprawnienia do dysponowania lokalem przy ul. [...]”.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku, także zmienionego nim wyroku Sądu I instancji i uniewinnienie skazanej od zarzucanego jej czynu,

- zasądzenie „na rzecz adwokata M.R.” kosztów obrony z wyboru w postępowaniu przed Sądem I i II instancji,

ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, z pozostawieniem Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu.

Autor kasacji nadto wniósł o zasądzenie „na rzecz adwokata M.R.” kosztów obrony z wyboru w postępowaniu przed Sądem Najwyższym oraz o wstrzymanie wykonania prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 22 października 2024 r., zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 26 sierpnia 2025 r., do czasu rozpoznania kasacji.

W Sądzie Okręgowym w Gliwicach kasacja została przyjęta (Zastępca Przewodniczącego VI Wydziału Karnego Odwoławczego uznał, że „odpowiada warunkom formalnym”) i wraz z aktami sprawy oraz odpowiedzią prokuratora na kasację, który postulował jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej, przedstawiona do rozpoznania Sądowi Najwyższemu. Analogiczne stanowisko co do kasacji zajął pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej E.N., wnosząc jednocześnie o zasądzenie od skazanej na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedmiotową kasację należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalną z mocy ustawy. Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, co nie miało miejsca w odniesieniu do B. N. Ograniczenie to nie dotyczy kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.), co tłumaczy podniesienie w pkt I przedmiotowej kasacji tego mającego zaistnieć uchybienia. Wskazanie na

naruszenie art. 439 § 1 pkt 6 k.p.k. nie stwarzało natomiast możliwości podniesienia w pkt II uchybienia nienależącego do kategorii bezwzględnych przyczyn odwoławczych, tj. naruszenia art. 193 § 1 k.k. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2008 r., II KK 271/07; z dnia 3 czerwca 2020 r., IV KK 684/19; z dnia 27 maja 2021 r., V KK 47/21; z dnia 12 czerwca 2024 r., V KK 100/24); nasuwa się przy tym spostrzeżenie, że treść tego zarzutu wskazuje, iż skarżący w istocie kwestionuje poczynione w sprawie ustalenia faktyczne.

Kasacja byłaby dopuszczalna, gdyby w zarzucie podniesiono, choćby niesłusznie, zaistnienie uchybienia rzeczywiście opisanego w art. 439 § 1 pkt 6 k.p.k., tj. wskazano, że wydany w sprawie wyrok Sądu odwoławczego, względnie Sądu pierwszej instancji, nie został podpisany przez osobę biorącą udział w jego wydaniu. Tego nie uczyniono, natomiast twierdzono, że uzasadnienie orzeczenia (nie sprecyzowano którego orzeczenia, wypada przyjąć, że obrońca ma na myśli wyrok zaskarżony kasacją) nie zostało podpisane przez sędziego, który je wydał. Autor kasacji jako podmiot fachowy powinien wiedzieć, że pisemne uzasadnienie wyroku nie jest jego integralną częścią, zatem wskazany w zarzucie przepis tego przypadku nie obejmuje. Dostrzegalna jest też sprzeczność w treści zarzutu, w którym twierdzono, że nie zostało podpisane uzasadnienie orzeczenia, a następnie akcentowano, że „podpis składu orzekającego jest potwierdzeniem zgodności rozstrzygnięcia z wolą i wiedzą osób podpisujących oraz gwarancją autentyczności orzeczenia”. Podobnie w części motywacyjnej kasacji wskazano, że „podpis nadaje orzeczeniu (podkr. SN) walor aktu wymiaru sprawiedliwości, z którym obowiązujące prawo wiąże określone skutki”. Dla porządku należy zaznaczyć, że wyroki sądów obu instancji są opatrzone podpisami osób (sędziów), które brały udział w ich wydaniu, co w odniesieniu do wyroku Sądu Okręgowego odnotował prokurator, który stwierdził, że „nie może więc być mowy o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej”. Natomiast pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, dzieląc „wnioski i twierdzenia podniesione w odpowiedzi na kasację sporządzonej przez Prokuraturę Rejonową w [...]”, dodatkowo słusznie zauważył, że „analiza akt sprawy wykazuje w sposób jednoznaczny i niebudzący jakichkolwiek wątpliwości, że wbrew zarzutom obrońcy skazanej uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

zostało podpisane przez sporządzającego je sędziego. Wyraźny podpis Pana Sędziego znajduje się bowiem na karcie 332 akt sprawy”.

Sąd Najwyższy niejednokrotnie wskazywał, że w przypadku kasacji wnoszonej przez stronę na korzyść, gdy oskarżonego nie skazano na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, opisane w skardze uchybienie musi w sposób rzeczywisty mieścić się w formule uchybień, które określone są w art. 439 § 1 k.p.k. (zob. postanowienia: z dnia 11 grudnia 2013 r., IV KK 402/13; z dnia 1 marca 2024 r., V KK 17/24; z dnia 10 grudnia 2014 r., IV KK 215/14;; z dnia 1 czerwca 2016 r., IV KK 182/16, i in.), co należy mieć w polu widzenia i podczas podejmowania decyzji w przedmiocie przyjęcia kasacji badać, czy treść postawionego zarzutu rzeczywiście odpowiada podniesionemu naruszeniu prawa. Jeżeli tak nie jest, co ma miejsce w niniejszej sprawie, należy podjąć decyzję o odmowie przyjęcia kasacji, a skoro nie uczyniono tego w Sądzie Okręgowym w Gliwicach, konieczne było podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o pozostawieniu kasacji bez rozpoznania. W uzupełnieniu celowe będzie zauważyć, że nie jest zrozumiałe żądanie obrońcy ustanowionego przez skazaną, by to na jego rzecz, a nie na rzecz skazanej, zasądzono koszty „obrony z wyboru”.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w pkt 1 postanowienia, co skutkowało w pkt 2 obciążeniem skazaną kosztami procesu za postępowanie kasacyjne (art. 637 § 1 i art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.), obejmującymi uzasadnione wydatki stron (art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k.), tj. i wydatek oskarżycielki posiłkowej z tytułu udziału pełnomocnika w postępowaniu kasacyjnym. Kwotę wydatku ustalono z uwzględnieniem stawki określonej w § 11 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U.2026.215). Mając na uwadze treść § 20 wskazanego aktu prawnego, zgodnie z którym wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju, uznano, iż sporządzenie odpowiedzi na kasację było czynnością najbardziej zbliżoną do sporządzenia opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 22 listopada 2017 r., V KK 147/17; z dnia 26 czerwca 2019 r., IV KK 372/18;

z dnia 22 marca 2021 r., IV KK 574/20). Należy dodać, że pozostawienie kasacji bez rozpoznania dezaktualizowało wniosek o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

[WB]